

Nordkronan

Riksföreningen Nordrikes tidning
december år 2002.

Nordrikes lagsagor och häraden

Årinhölm (Kalmar)

Lagman: Karl Pedhersen
Galle
Carl Larsson
Vikingavägen 11
392 47 Kalmar
Telefon: 0480 - 191 64
E-post: carl.larsson@
beta.telenordia.se

Åtvidha (Åtvidaberg
med omnejd)

Lagman: Bängt Ullsten i
Bobbatorp
Sebastian Karlsson
Vimarksgatan 6 B
582 52 Linköping
Telefon: 013 - 14 13 24
E-post:
vanskapt@hotmail.com

Lunga (Linköping med
omnejd)

Borgmästare: Boris Ilianov
Björn Dahlberg
Skogsgatan 89
587 23 Linköping
Telefon: 013- 16 22 52
E-post: borstj@hotmail.com

Nglöse (Göteborg)

Lagman: Ingeborg
Svantepolksdotter
Anna Olsson
Motgången 311-21
412 80 Göteborg
Telefon: 031- 16 80 72
E-post:
d99ao@dtek.chalmers.se

Nyctuna (Nyköping)

Storman: Nicodemus
Fredrik Gabrielsäter Fästader
Tunaberg Prästgården
611 95 Nyköping
Telefon: 0150 - 524 77
E-post: mordocai@swipnet.se

Roden (Stockholm)

Lagman: Njal
Bernhard Neuman
c/o Christensen
Snöskostigen 14, 1 tr
129 49 Hägersten
Telefon: 070-466 86 86
E-post:
bernhard.neuman@bup.sll.se

Stochum (Stockholm)

Borgmästare: Måns Bokbindare
Magnus Sollenberg
Idaborgsvägen 10
117 62 Stockhom
Telefon: 08-702 09 92
E-post:
magnus.sollenberg@sinfo.se

Stechoborg (Växjö)

Slotsherre: Styrbjörn
Vollmarsson Höö
Stefan Hörberg
Klasamåla 14
360 13 Urshult
Telefon: 0477-205 04, 0706-
92 32 27
E-post: styrbiorn@home.se

Torsheim (Skåne)

Gålkare: Elise de Rammsio
Johanna Kindberg

Adressuppgifter: se sid 3

Uppctuna (Uppsala)

Lagman: Broder Bartolomeus
Peregrino
Jhonny Therus
Flogstavägen 25 B, v. 2
752 73 Uppsala
Telefon: 018-46 22 58
E-post: jtpunsch@yahoo.com

Viken (Uddevalle med
omnejd)

Lagman: Jon Haraldsson
Ulvsax
Jon Johansson
Pennygången 36
414 32 Göteborg
Telefon: 031- 42 40 91
E-post: jonjohansson@
swipnet.se

Öalpien (Dalarna) *

Kontakt: Magnus Westlund
Kyrkogatan 10 F
776 30 Hedemora
Telefon: 0225- 77 45 25
E-post: magnuswestlund@
telia.com

*Föreningen har samarbetsavtal med
Nordrike och intress av Nordrikes
evenemang.

Öags för kröning

Vi, Lage Göstasson och Magnhild Olofsdotter, inbjuder allt Nordrikes folk att delta i de festligheter som kommer att äga rum under vår kröning den 17-19 januari på Korrö, uti Theleborgs (Växjö) landsända.

Riddar Gerulf kommer hålla en tornering för kungaparets och gästernas nöje, Riddar Bänkts kockar kommer att förgylla helgen med rikliga mängder mat och utöver detta bjuds populäsen till dans, sång och dryckenskap. Festsalen på Korrö kan vara tämligen kylig i januari, så vi uppmanar våra gäster att klä och sko sig varmt, samt att medtaga sina och lagsagornas banér.

Vi kan av platsskäl inte ta emot fler än 80 gäster då boendet kommer vara i form av ett vandrarhem. Det är först till kvarn som gäller både på anmälan och sängar.

Anmälan sker till Julia Netrval, via e-post till Jullan@ uppsala.com eller via telefon 018-461373, ange då namn, medeltidsnamn, telefonnummer och eventuella matallergier. Vid anmälan erhålls bekräftelse samt nummer till det pg-konto inbetalning ska ske till. Kostnaden för evenemanget är 250:- och vi ser gärna anmälan innan den 7 januari. Vägbeskrivning, samt eventuella bussförbindelser Växjö-Korrö, kommer skickas ut i god tid innan evenemanget. Tyvärr kommer det ej finnas möjlighet att bli hämtad vid tåg/buss inne i Växjö.

Väl mött på Korrö!

Lage Göstasson och Magnhild Olofsdotter

Vad som sig i Norge tilldragit haver

Fredagen 29:e November

Det är med stor ödmjukhet som jag, Guds tjänare och tacksamma redskap, författar denna redogörelse för den senaste tidens turbulenta skeenden. Föga anade jag att detta var mitt öde, att under mårtensfestens hov bliva krönt av Drottningens hand att föra ett av rikets ädla folk. Få hade vid detta tillfälle kunnat smälta den fruktansvärda nyheten rörande Vidars, vår avsatte konungs förräderi och mina därav oroliga tankar fann sig tvungna att skingras inför detta ärorika ansvar. Vilken lycka det är att med dessa mina pånyttöppnade ögon kunna skåda mitt stolta folk och rika land. Det är en hjärtans fröjd att vara omgiven av så hurtige män och ståtligt kvinnfolk och den stolthet mitt hjärta känner över att rättfärdigt infoga Torsheims vapen, vår anrika dubbelgås, i mitt eget vet inga jordiska gränser.

Lättja är en last som ej har plats i ett ädelt hjärta och kort var den tid jag efter mårtensfestligheterna lät stilla förflyta. Det var med stor sorg jag lämnade min älskade länsmanafrau Unna, rosens dotter, och Malmöhus bakom mig för att se till mina många uppgifter och ansvar. Åtta skepp lämnade Malmö hamn en vacker oktoberdag för att frakta väpnad trupp till gränsen mot Bagahus. De onda ting som omtalades under mårtensfesten, de illdåd som utförts av okänd hand vid vår nordvästliga gräns, har berört mig djupt. En bortrövad jungfru, stöder i grönkålsfält och påstådda torsheimiska gränsöverträdelser är alla allvarliga ting som i Guds namn skall utredas och få sin förklaring. Att Bagahus friherre valt att förlägga betydande truppstyrkor vid denna gräns påvisar ytterligare det nöd-

vändiga i att dessa ogudaktiga skeenden reds upp en gång för alla. Riddersmän från hela riket har även de svurit att avslöja och dräpa den hederslöse hund som är ansvarig för jungfruns bortförande och det glädjer mig att så många hedersamma män sluter upp kring denna ridderliga uppgift.

Jag lämnade ett välordnat härläger vid Fylleåns södra strand två dygn senare för att segla vidare norrut. För att visa sin givmildhet skänkte vår Drottning betydande landområden vid vår upphöjelse. Förutom delar av Ålands skärgård och södra halvan av Öland gavs Torsheim staden Bergen att förvalta med rätten att uppföra befästningar. Bergen var vår destination och jag längtade storligen efter att möta många bekanta ansikten och tidigare kompanjoner vid hansakontoret.

En frostnupen morgon i November seglade de åtta skeppen under dubbelgåsens banér in i Bergens hamn och hälsades av trumpetstötär. Bryggorna fylldes snart med nyfikna människor och det dröjde innan plats för lossning kunde göras. Utan att låta detta vänta besökte jag domkyrkan och knäföll på hårda golvet i tacksamhet för att ha anlänt säkert trots de höststormar som piskar vågorna denna tid av året.

Stadens borgmästare och främsta representanter för hansakompaniets åldermän mötte mig sedan och dukade upp en överdådig bankett där alla detaljer rörande Bergens nya styre och hörighet klagjordes. Många var frågorna och en viss oro över handel, skatter och stridigheter visade sig spridd bland stadens prominenter. De svar jag gav lugnade dock snabbt denna oro, skatterna kommer ej att höjas

och handeln kommer inte att inskränkas utöver tidigare förordningar som rådde innan Bergens styre övergick till det torsheimska. Bergens stabila befästningsverk och den inhemska stadsmilisen utgör själva en trygghet och ger stabilitet i regionen. Det var min önskan att ytterligare förstärka förtroendet för Torsheim som en garant för fred och lugn och jag placerade en garnison torsheimska knektar med uppgift att stärka försvaret och erbjuda övning och drill för den inhemska milisen. Trenne kanoner fördes upp till fästningen som en sista gest i fredens och trygghetens namn.

Jag har nu spenderat en dryg vecka i denna vackra stad och nya resor stundar. Drottningen har önskat min närvaro vid Hennes årsjubileum som firas under December månad i Nylöse. Det är mig ett kärt nöje att få besöka Bagahus även om jag uppfattat vissa upprörda stämningar rörande de nya landavinningar Torsheim belönats med på vad som helt felaktigt uppfattats som Bagahus bekostnad.

Frågan rörande den stulna grönkålen och upphittandet av en stulen torsheimsk vapensköld är även det ett ärende jag hoppas kunna få större insikt i. Det förefaller mig som om gränsen mellan våra stolta härader

under en längre tid förpestats av onda och ogudaktiga skeenden.

Det är min förhoppning att även min kära hustru kan möta upp vid detta festliga tillfälle men jag vet att vägarna är svårframkomliga och hennes uppgifter är många. Jag vänder mitt hopp till Gud Allsmäktig att det finnes henne tid och möjlighet att möta mig där, Hans vilja ske. Seger eller svält!

Guds ödmjuka tjänare;
 Wilhelm Burmeister, Länsman av
 Torsheim

Een lützen Skrift om then Medeltijde Tijderächning

Del 2 av 2

Dagens tider

Man mätte naturligtvis först och främst dagens tider efter solens gång på himlen. Om man ville ha ett något mer objektivt utlåtande fanns det solur sedan antiken, samt vattenur. Även timglas stod till buds. De första mekaniska uren uppfanns på 1300-talet, och blev ganska snabbt populära på officiella byggnader i städerna, även om de inte gick särdeles rätt alla gånger. Inte förrän vid denna tid börjar timmen vara ett intressant mått för vanliga människor. Under den första tiden kallades ett ur för ett Horologium.

Inom kyrkan räknade man med dagens bönestunder, den dagliga tidegården med grund i judisk bönetradition. Främst var det munkarna och prästerna i kloster och domkyrkor som följde tidegården, officium divinum eller horae canonicae som den också kallas, med gemensamma bönestunder vid bestämda tider var dag. Det reglerades av de benediktinska klosterreglerna på 500-talet. De har förändrats en del genom årens lopp men i princip har de bestått av:

- Vigilia (som sedan bytte namn till Matutin), som oftast slogs ihop med...
- Laudes, lovsången, för att man skulle få lite obruten nattvila, och dessa kallades i norden för ottesång.
- Prim, midmorgonstid, första timmen, kl 06.00.
- Ters, dagsmålstid, tredje timmen, kl 09.00.

- Sext, middagstid, sjätte timmen, kl 12.00.
- Non, nionde timmen, kl 15.00.
- Vesper, aftonsången, kl.18.00.
- Completorium, nattsången, kl 21.00.

Tidegårdens andakter består av växellästa psaltarpsalmer, hymner, böner och bibelläsning. Matutin, laudes och vesper var lite längre och kallades horae majores och de andra var lite kortare och kallades horae minores. Man tänkte sig hinna igenom Psaltaren på en vecka och Bibeln på ett år. När tidegården kopplas till kyrkoåret kallas det för officium tempore.

Snart utvecklades regionala traditioner i de olika stiftet, och man gav ut så kallade brevriarier från domkapitlet så prästerna skulle veta vad som gällde. Det gjordes också särskilda Officium de sanctis till helgonens olika högtidsdagar. Medlemmarna i olika gillen hade plikt att delta i tidegården under vissa helgdagar. Andra exempel på särskilda tideböner är Mariaofficiet, Officium parvum, samt Cantus sorores som användes av birgittinerna.

Det var endast en plikt för de prästvigda/klostervigda att dagligen delta i tidegårderna men vanligt folk uppmuntrades att delta - till söndagsmässan förväntades dock alla delta. Vanligt var nog att man deltog i tideböner på helgdagarna. Under senmedeltiden började man skapa små vackra bönböcker med utdrag ur tidegården, främst för fromma högre ständs-

personer. En sådan samling av böner kallades tideböner eller horae /hours (eng) /heures (fr), och de var oftast på folkspråket och inte på latin.

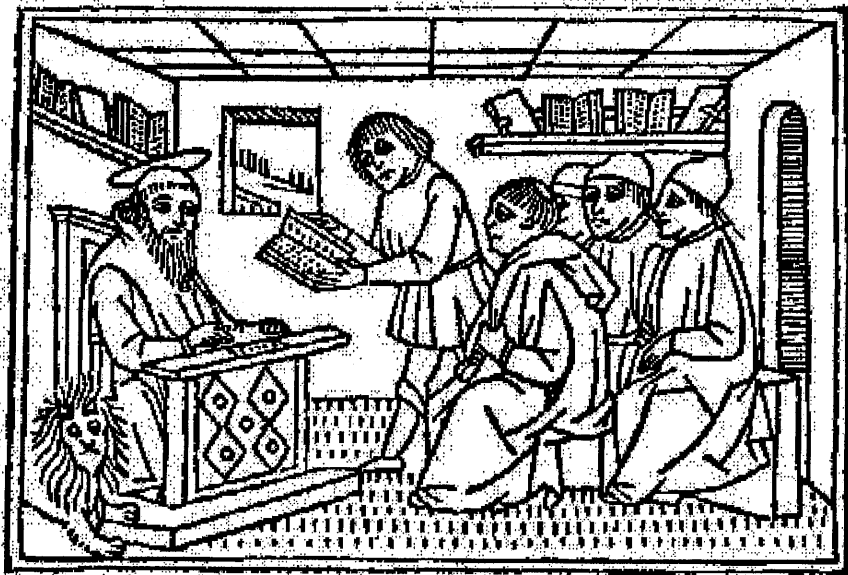
De som inte kunde bönerna (inte konstigt!) kunde ersätta dem med ett antal Pater Noster eller Ave Maria. Detta utvecklades till Rosenkransbönen.

Den infördes 1475 av en dominikanbroder vid namn Alanus de Rupe. Rosenkransen beds med hjälp av radband (radbandet fanns dock tidigare) och man mediterar över Kristi mysterier, hans lidande och försoningsverk, samt Marias glädjeämnen och smärtor; under 1400-talet var det ju en otrolig Mariakult. Rosenkransen går ut på att man läser ett antal Ave Maria och Pater Noster i samma ordning som pärlorna sitter på radbandet.

Antingen har man 10 små Ave Maria-pärlor följda av fem stora Pater Noster-pärlor, tills det sammanlagt är 55 pärlor, eller så har man en Pater Noster-pärla, tio Ave Maria-pärlor och en Gloria-pärla, upprepat fem eller femton gånger. Ave Maria är alltså bibelordet "Var hälsad Maria" (Luk 1:28 plus lite annat), Pater Noster är "Fader vår" (Matt 6:9-13), och Gloria är "Ära åt Gud i höjden" (Luk 2:14). Det bildades också särskilda rosenkransgillen, bl.a. i Vadstena av köpmannen Mårten Skinnare som på 1500-talets början var en stor gynnare av Birgittaklostret där.

Fru Hedvig Persdotter Uggfa

Källor: Kalendern av David Ewing Duncan, Kulturhistoriskt lexikon över nordisk medeltid, Medeltidens ABC.

Två stickade kuddar från 1200-talet

Som jag skrev i min förra artikel användes stickning inte bara till klädesplagg, under medeltiden främst huvudbonader, utan även till inredningstextilier och texbörsar.

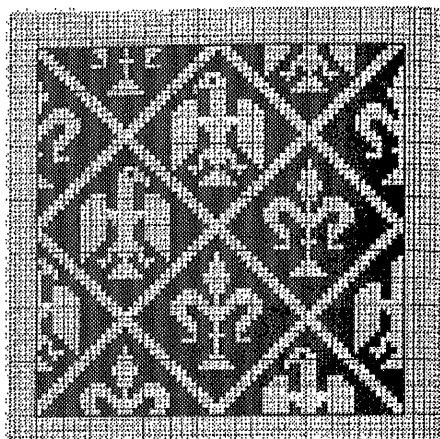
Två lysande exempel på medeltida stickning är de kuddar som hittades i gravkammaren i Las Huelgas i Spanien och konserverades under 1940-talet. Las Huelgas är ett kloster beläget nära Burgos i norra Spanien. Klostret grundades 1187 av Alfonso VI av Leon och hans fru, Eleanor av Aragonien som ett kungligt kloster avsett för högättade nunnor och klosterkyrkan utsågs till begravningsplats för Kastiliens kungaätt. Las Huelgas är mest känd för de kläder som bevarats där, Leonora av Kastiliens *saya* och *pellote* (kjortel och surkot av mycket speciellt snitt). Båda kan beskådas på *Some Clothing of the Middle Ages*, <http://www.personal.utulsa.edu/~marc-carlson/cloth/bockhome.html>.

Där fanns emellertid även ett flertal kuddar som placerats under de dödas huvuden. Två av dessa, vilka lagts under huvudena på de kungliga barnen Fernando de la Cerda och Mafalda, båda döda på 1270-talet, är stickade. De är stickade i rätstickning på samma sätt som vi idag stickar strumpor, med all sannolikhet på fyra eller fem stälstickor. Stickningen har hög masktäthet, ca 80 maskor/10 cm och är jämn och av mycket hög kvalitet. Båda kuddarna är kvadratiska, Fernandos med ca 36 cm långa och Mafaldas med ca 28 cm långa sidor. Färgerna är bleknade, men Fernandos var troligen röd och gul medan Mafaldas hade två olika färgkombinationer: rött och vitt samt svart och gult. Mönstren är heraldiska eller heraldiskt inspirerade och påminner mycket

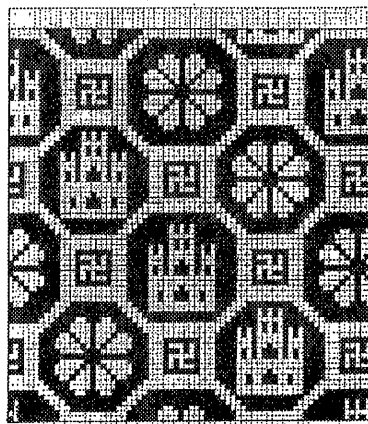
om samtida tyska halvsidenbrokader. Troligen var dessa kuddar ett billigare alternativ som används till barn. Runt Fernandos kudde går en bård med det arabiska ordet *baraka*, som betyder välsignelse och kuddarna är troligen tillverkade av muslimska hantverkare.

Fernando de la Cerdas kudde

På denna sida ser man Aragoniens örn omväxlande med franska liljor.

Nedan syns den andra sidan, med Kastiliens slott samt blommor och hakkors.

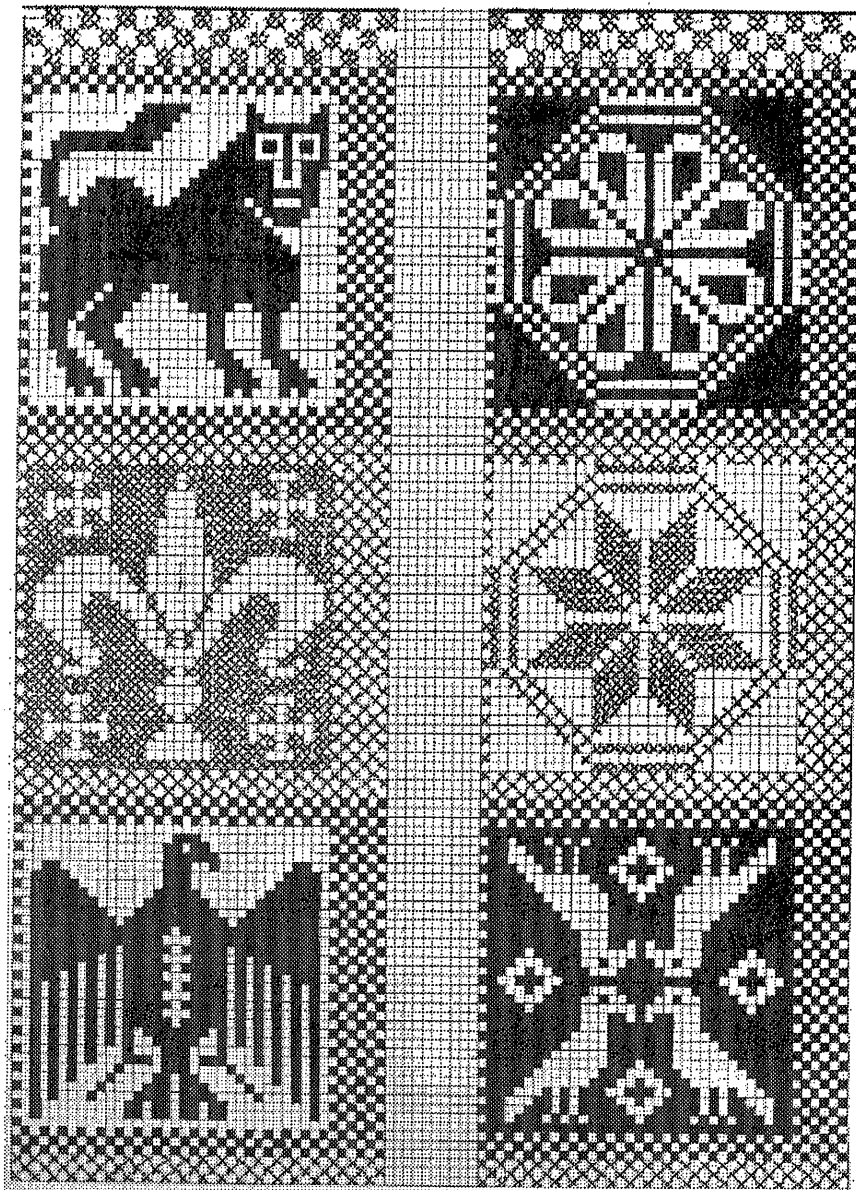

Mafaldas kudde

Mafaldas kudde är uppbyggd som ett schackbräde med rutor med omväxlande rött-vitt och svart-gult. Mönster elementen visas nedan. De vänstra mönstren är från baksidan och de högra från framsidan. Ifyllda rutor är svarta och kryssade röda.

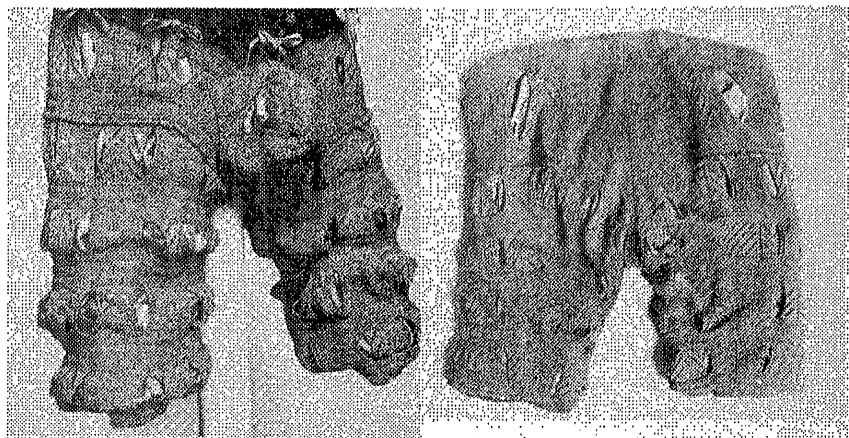
Alla mönsterdiagram är hämtade från Richard Rutt, *A History of Hand Knitting*, London 1987

Fru Flyvdis

Beskåda en stickningens monstruositet

När jag gjorde litteraturstudier till mina stickartiklar hittade jag ett för mig tidigare okänt bevarat stickat plagg från 1500-talet. Att jag inte kände till det är inte så konstigt då det ligger utanför min forskningsperiod, men man tycker att det borde ha funnits rykten, hänvisningar och hemsidor vigda till detta föremål. Föremålet ifråga är ett par stickade pluderhosor av gult silke vilka nu förvaras i Dresden. Just nu är dessa emellertid inlånade till Livrustkammaren och utställningen "Modelejon – manligt mode" som håller på till den 9e juni 2003. Om ni har vägarna förbi Stockholm är bara byxorna i sig värda ett besök.

Jag väntar nu bara någon stickexpert i föreningen antar utmaningen och stickar dessa byxor. Till dem, har Richard Rutt, från vars bok bilden är tagen, inte lämnat någon stickbeskrivning.

Fru Afeydis,
förundrad

Månadens fråga

"Föreningsmedeltid" pratar man om ibland, d v s otidsenligheter som blivit en del av leken. Vad tycker du om denna företeelse? Tycker du "föreningsmedeltiden" är ett problem i Nordrike och i sådana fall, vad kan vi göra åt det?

.....

Wilhelm Burmeister, länsman av Torsheim:

Jag tycker att det är intressant att hela tiden försöka bryta mot de mönster som alltid uppstår i sådana här föreningar. Det går ett mode i vilken form av kläder vi väljer att återskapa t.ex., ofta helt oberoende av vilket mode som dominerade den tid vi fokuserar på. Detsamma väljer vilka tillbehör vi införskaffar, sånger vi sjunger och mat vi lagar. Så länge vi är medvetna om att vi skapar en egen bild av medeltiden snarare än att representera den rättvist och fullt korrekt tycker jag inte vi behöver må dåligt av det. Hur kul vore det ifall en person får ha helpålsrustning och ingen annan så länge som vi inte kan uppvisa hundra soldater i lättare rustning eller om vi på liknande sätt kvoterar t.ex. kläders dyrhetsgrad? Det går att göra så naturligtvis och vi hamnar närmare den historiska sanningen men är detta verkligen önskvärt? Så länge vi har ambitionen att hela tiden bryta nya marker snarare än att enbart kopiera ett fåtal dräktmoden och så länge vi hela tiden vet om vad vi gör så är det inget problem.

Riddar Bänkt Ullsten bortom Bobbarp, Atwidha:

Don't get me started...

Det är nog ett av föreningens stora problem just nu. Inte just att fenomenet föreningsmedeltid finns för det kommer vi aldrig komma ifrån och vill nog inte, utan inkonsekvensen, att vissa saker är så förbannat noga medan vi struntar i andra helt. Det kan t.ex. bli ett himla ståhej om

någon har en plastpåse synlig på Visby medans folk ligger dubbelvikta av skratt när någon har en fyrverkeripjäs i röven! Eller så sitter vi i jättefina kläder och sjunger bellmansånger (bildligt talat. Just fenomenet-Icke medeltida melodier med nyskriven text. Även om texten skulle kunna vara medeltida så är ljudbilden inte det.) eller dansar armkrok på borden. Det vore intressant att diskutera om vem som bestämmer när det är okej att "fuska" eller inte. Det kan säkert vara lika "drömdödande" för en musikvetare att lyssna på lajvisor som det är för en klädhistoriker att se riktigt kasst sydda kläder i krossad sammet eller en kock att äta vegetarisk kikärtsgryta på en bankett med hovet närvarande.

Jungfru Sigrid Bjarnesdotter, Liunga:

Det vi behöver göra är att komma överens om hur vi vill ha det. Vad för sorts förening vill vi att Nordrike ska vara? Vill vi återskapa medeltiden eller vill vi leka vår egen dröm av medeltiden? Att helt återskapa medeltiden är omöjligt. Men man kan göra det mycket bättre än vad Nordrike gör idag. Vi lägger ganska stor energi på kläder men mindre på uppförande. (T.ex. har en kvinna mycket mer att säga till om i Nordrike än hon skulle ha haft på medeltiden.) Hur nära den verkliga medeltiden vill vi komma? Jag tror inte vi vill återskapa så gott vi kan, utan vi vill leka vår dröm. Vi talar ju om "drömmen". Men om vi inte ska återskapa medeltiden som den var utan som vi vill att den ska vara, varför gick vi då ur SCA? Var det

bara av föreningstekniska skäl eller vill vi leka på ett annat sätt än dem?

Jag ger inga svar, utan i stället fler frågor. Jag är en stark anhängare av att definiera saker, och tycker därför att dessa frågor bör diskuteras. Sedan kommer det svåra. När vi har diskuterat måste vi komma fram till en gemensam slutsats. När vi väl har bestämt hur vi vill ha det är det lätt att se om det är så vi verkligen har det eller inte. Först då kan vi göra någonting åt det som är fel. Jag tror att problemen då kommer att försvinna av sig själva. De som inte vill ha det så som vi har bestämt kommer lämna Nordrike och hitta en förening som bättre motsvarar deras förväntningar, och de som är kvar kommer veta vart de ska sträva.

Jag har inget emot otidsenligheter om vi har bestämt att vi vill ha dem. Om vi däremot bestämmer oss för att återskapa medeltiden så korrekt vi kan ska allt otidsenligt bort så snart det upptäcks.

Troman Harald Egilsson Hornberg, Viken:

"Föreningsmedeltid" var ett för mig okänt, men mycket talande uttryck. Det rör sig alltså om diverse otidsenligheter som blivit etablerade och ingår som en del i medeltidsleken.

När jag funderade på det kändes det här inte alldeles odelat. En strikt tidsenlighet faller ju redan på de grundförutsättningar vi har, t ex att vi väljer våra personer från den period vi vill. Därmed kan personer från 1100-tal och 1500-tal befinna sig i samma rum och sammanhang. En strikt tidsenlighet skulle kräva en hel del begränsningar, uppdelningar i "epoksektioner", etc, vilket förmodligen skulle omöjliggöra - eller åtminstone kraftigt försvåra - ett sammanhållet Nordrike.

Om vi å andra sidan tycker att det inte spelar någon roll förfaller tidsenligheten

och stämningen snabbt och kvar blir något slags utklädningslek, en annan form av togaparty, som jag tidigare kallat det för. Kläderna och utrustningen blir en yttre form utan innehåll.

Jag tror att det - återigen - handlar om en sak jag funderat över och som diskuterats mer än en gång, nämligen vilken avvägning vi vill ha och vad vi vill ha ut av medeltidsleken. Skalan har två poler, i den ena ytterändan en strikt och korrekt tidsenlighet, reglerad och baserad på säker dokumentation - en närmast museal rekonstruktion. Vid skalans andra ände har vi utklädningsleken med skojiga kläder - "togapartyt". Personligen tycker jag att båda ytterligheterna är tämligen ointressanta och tråkiga, och jag tror att det gäller för rätt många. Någonstans emellan ytterligheterna gäller det att hitta en avvägning som är tillräckligt tidsenlig för att det skall vara meningsfullt, men samtidigt tillräckligt fri för att vara rolig. Avvägningen ligger rimligen inte vid en enda punkt på skalan för oss alla, var och en har nog sin tyngdpunkt åt ena eller andra ändan av skalan. Dit jag vill komma är att det gäller att hitta ett intervall på skalan mellan museum och togaparty där så många som möjligt kan finna sig till rätta. Vi behöver också hitta former där de som har sin tyngdpunkt mot "museum" inte stöts bort ur föreningen av dem som ligger mera åt "togaparty" (för det händer!!) och vice versa.

För att försöka samla ihop resonemanget och svara på det som faktiskt var frågan så tror jag att ett visst mått av "föreningsmedeltid" är oundvikligt. Den är ett resultat av den form vi har valt för vår verksamhet. Att avskaffa den helt tror jag inte är genomförbart och frågan är om det ens är önskvärt. Däremot måste den bevakas och hållas inom en begränsad nivå.

"Åbboten, bonden och hölasset - skratt och humor under medeltiden"

Olle Ferm, Atlantis förlag 2002.

Fanns humorn under medeltiden? Somliga moderna forskare hävdar faktiskt bestämt att den inte fanns. Visserligen kan de gå med på att man kunde skratta och ha roligt då också, men de anser att det var på en mera primitiv nivå - något så civiliserat och sofistikerat som *humor*, det fanns minsann inte! De som i likhet med mig anser den ståndpunkten fullkomligt befängd kommer att ha stor behållning av Olle Ferm's bok! Han visar grundligt hur totalt fel det är att påstå att humor är, som det påstås, "det moderna sinnets uppfinning". Efter att ha läst hans bok går det knappast att tvivla på att man inte bara hade humor på medeltiden - man visste också mycket väl att medvetet använda sig av den! (Rent av hade jag mer roligt åt många av de exempel på medeltida humor Olle Ferm har med i boken än åt mycket av det som kallas humor idag...)

Humor är något allmänmänskligt och ett inslag i alla kulturer och tider. Däremot är humorn kontextuell, d v s beroende av sitt sammanhang. Utanför sitt sammanhang är det lätt att humorn blir mer eller mindre obegriplig. Omvänt, att förstå humorn i ett visst sammanhang innebär att få en inblick i hur människorna där tänker eller tänkte. Där ger Olle Ferm en intressant belysning också åt dagens humor.

Olle Ferm's bok är inte i första hand en humoristisk bok, utan en bok *om* humor - en noggrann och seriös bok om ett intressant ämne. Med sina många exempel på medeltida humor är den dock bitvis också riktigt rolig! Genomgångarna av exemplen och deras sammanhang gav åtminstone mig en spännande inblick i hur den tidens folk tänkte. Att en del medeltida humor fungerar bra även idag visar samtidigt hur mycket medeltidens människor och vi människor av idag har gemensamt. Det finns t o m exempel i boken på historier som skrivits ned under medeltiden, men som cirkulerar än idag, väsentligen oförändrade! (Bland annat just historien om abboten, bonden och hölasset...)

Avgjort en bok jag vill rekommendera!

Harald Egilsson Hornberg

Nordrikes kalendarium

9 januari: Manusstopp för Nordkronan!

16-19 januari: Kröning på Korrö. Se annons!

Har du fler tips? Hör av dig till krönikören!

.....
Hittar du något fel i tidningen, t ex namn, adress, datum i kalendariet? Hör av dig så ändrar jag genast på det!

Jehane, krönikör

Nordrike på nätet

.....
Medeltidsföreningen Nordrike har också en hemsida, där du kan läsa om kommande evenemang, hitta länkar till lagsagor och skrän mm. Adressen är www.nordrike.org.

På hemsidan finns också en länk till föreningens forum, där du som medlem får speciella privilegier. Adressen dit är www.nordrike.org/forum.

Som Nordrikare kan du också ansluta dig till föreningens mailing-lista, ett snabbt och bekvämt sätt att få information. Du går med på mailinglistan genom föreningens hemsida, klicka på "Kontakta oss" och därefter "Mailinglista".

